

Is it indeed written; ‘and nothing else’

מִיָּדִי וְלֹא דְבַר אַחֵר כְּתִיב –

OVERVIEW

פפא (in his attempt to demonstrate that there is a תנא who disagrees with רב פפא) cites a ברייתא which teaches us that the emission of קרי (semen) by a זב is מטמא, both by contact (במגע) and by carrying it (במשא) even if you are not in direct contact with it. We derive this through a ק"ו; if saliva which is טהור by a טהור person, nevertheless it is טמא by a זב (the saliva of a זב is ובמשא), so קרי which is טמא by regular person (במגע) should certainly be טמא by a זב (both במגע and במשא). רב פפא asks if we subscribe to דיו, then the ק"ו should accomplish that קרי קרי בטהור (just like a בטהור) מטמא במשא (just like a בטהור) and the דיו prevents it from being מטמא במגע (just like a בטהור) which is only מטמא במגע, but not במשא). Initially the גמרא responded that it is מיפרך (מיפרך) if we say דיו, for even without the ק"ו we would know that קרי is מטמא בזב במגע (for why should it be different than a בטהור). The גמרא responded that this is not so, for we may have thought (without the ק"ו) that a קרי בזב is not מטמא since by קרי it is written מקרה לילה, which indicates that the emission was merely a מקרה לילה (a happenstance) but not a קרי which is caused by something else (in this case his זיבה). The גמרא responded that it does not say in the פסוק that the קרי cannot be caused by something else (מידי ולא ד"א כתיב), therefore we would know even without the ק"ו that a קרי בזב is מטמא במגע, and if we will say דיו that it is not מטמא במשא it will be מיפרך ק"ו. תוספות discusses other options where we could perhaps say דיו (קרי בזב) and it should not be מיפרך ק"ו.

תוספות asks:

תימה דנימא דאהני קל וחומר למגע ומשא לטומאה גופיה -

It is astounding! Let us say that the ק"ו is effective that the קרי בזה is מטמא במגע
ובמשא, for whoever touches or carries it -

ואהני דין לומר דלא מטמא אדם לטמא בגדים¹ -

And the די is effective that it cannot be מטמא a person to the extent that **it is מטמא the clothes** he is wearing when he touches or carries the קרי בזב; only the person becomes טמא but not his clothes -

ובריש מסכת כלים² ובסוף מסכת זבים³ משמע דשכבת זרע של זב מטמא אדם לטמא בגדים -

¹ קרי בטהור can be מטמא a person who is in contact with the קרי, but his clothes (which were not in contact) remain טהור. However, the רוק הזב is מטמא even the clothes (that he is wearing) of the person who is touching or carrying this רוק.

² פ"א משנה ב-ג.

But in the beginning of מסכת כלים and in the end of מסכת זבים it appears that the semen of a זב is מטמא אדם to the extent that it is מטמא the בגדים he is wearing then.⁴

anticipates a possible answer to this question:

וכי תימא לא שייך דיו לחלק בטומאה -

- טומאה And if you will say, it is not possible for דיו to separate in these laws of שלא מצינו שום דבר שמטמא במשא שלא יטמא אדם לטמא בגדים⁵ -

For we do not find anything that is מטמא במשא that it should not be מטמא אדם – לטמא בגדים

rejects this answer:

הא לעיל (דף יח,ב) אמרינן כי האי גוונא לרבי טרפון אהני קל וחומר לנזק שלם ואהני דיו למגופו -
ק"ו that the ר"ט For previously we did say something similar according to **הצר** **is effective** that קרן pays a נ"ש in the **מגופו** and not **הנזק**, **and the דיו** (from ברה"ר) **is effective** that the נ"ש is paid only **מגופו** and not **הנזק** - מן העלייה

ואף על פי שלא מצינו נזק שלם מגופו⁶ -

And we say this דיו even though we do not find anywhere that one pays a נ"ש **מגופו**, but nevertheless the rule of דיו creates such a law, similarly by זב, קרי בזב, the דיו should create a new ruling that it is מטמא במגע ובמשא, but not מטמא בגדים.

shows us another instance where דיו creates a new law:

וכן לקמן⁷ גבי מפץ⁸ אומר אהני קל וחומר⁹ לטומאת ערב¹⁰ ואהני דיו לטומאת ז'¹¹ -

And similarly later regarding a מפץ, the גמרא states; the ק"ו is effective for an

³ פ"ח משנה ו.

⁴ If we say (היכא דלא מיפרך ק"ו) דיו, why do we not say דיו in this case? This seemingly proves that there is someone who disagrees with דיו even ק"ו דמיפרך ק"ו.

⁵ Therefore if the ק"ו teaches that קרי בזב is במשא (במגע ו) מטמא it inevitably has to be מטמא בגדים; therefore this idea of דיו is inapplicable here.

⁶ See however previously ה,א and later א,לג that ר"ע maintains that a שור שאזיק אדם pays a נ"ש מגופו (see נח"מ).

⁷ כה,ב.

⁸ A מפץ is a mat made from reeds. The issue is whether it becomes טמא if it is in the המת.

⁹ The ק"ו is, if small earthenware jars whose openings are so narrow that a זב cannot insert his finger inside, so they do not become טמא from a זב (since a כלי חרס must become טמא for its inside), nevertheless it becomes טמא if it is in the המת, so a מפץ which becomes טמא from a זב can certainly become טמא in the המת.

¹⁰ The ק"ו accomplishes that the מפץ באוהל המת is טמא for one day until the evening and then (if there was טבילה beforehand) it will be טהור.

¹¹ A מפץ בזב is only טמא טומאת ערב, so דיו dictates that מפץ באוהל המת is also only טמא טומאת ערב, but not טמא שבעה as by all other באוהל המת.

- טומאת ז' is effective that it should not have evening טומאה

ואף על פי דלא מצינו דבר הנוגע במת שלא יטמא ז' -

And we say this even though we never find anything which is in contact with a מת that it should not be טמא for (at least)¹² seven days; proving again that דיו can create new laws, the question remains why cannot we say here by קרי בזב as well that אהני ק"ו לטומאת מגע that it should not be טמא אדם לטמא בגדים and ומשא

offers a distinction between קרי בזב and the other two cases mentioned:

ושמא יש לנו לחלק דנזק שלם ומגופו שני דברים הן¹³ ואין זה לחצאין¹⁴ -

And perhaps we can differentiate between קרי בזב and the other two cases, for (regarding בחצר הניזק and נ"ש) are two separate concepts and it is not considered as doing something halfway if we rule that he pays a נ"ש (because of the ק"ו), but pays only מגופו (on account of דיו) -

וכן לקמן יש דברים הנוגעים במת שאין להן טומאת ז' ואין נעשים אב הטומאה -

And similarly later regarding a מפץ במת there are things which touch a מת that do not have טומאת ז' and they do not become an אב הטומאה -

כגון אוכלין ומשקין וכלי חרס¹⁵ -

For instance food and drink and earthenware utensils, so it is possible that a מפץ should be טמא (because of דיו) and not be טמא (on account of the ק"ו) -

אבל הכא כיון שיש בו טומאת משא אי אפשר להיות לחצאין -

However here by קרי בזב since there is טומאת משא (which we derive from the ק"ו) it is impossible that this טומאת משא should be halfway that it should not be טמא אדם מטמא אדם לטמא on account of דיו, because there is no such thing as טומאת משא not being טמא אדם לטמא בגדים.

mentions a similar situation, where we do not say a לחצאין:

וכן בפרק קמא דפסחים (דף יח,ב ושם) -

And similarly in the first מסכת פסחים פרק -

ילפינן משקין הבאין מחמת שרץ ממשקין הבאין מחמת כלי¹⁶ -

We derive that liquids which became טמא on account of being in contact with a

¹² See footnote # 15.

¹³ deal with the amount of payment; while מעלייה or מגופו deal with the type of payment.

¹⁴ See 'Thinking it over'.

¹⁵ טהור (they cannot be אב הטומאה) and they can never become טמא אדם (once they became טמא אדם); we see therefore (by אוכלין ומשקין וכו') that טומאת מת must not be דוקא (it can be longer (by או"מ) so therefore it can also be shorter (only טומאת ערב) by מפץ במת.

¹⁶ The ק"ו is; if liquids which touched a כלי which in turn touched שרץ are טמא food, so liquids which touched the שרץ itself are certainly טמא. The גמרא there continues that we say דיו; just as טומאת כלי cannot be טמא אדם לטמא (משקין הבאין מחמת כלי) can also not be טמא אדם לטמא (משקין הבאין מחמת שרץ) so too טמא אדם לטמא.

שרץ are מטמא אוכלין from liquids which became טמא on account of being in contact with a vessel -

ולא אמר דיו שיהיו שניים¹⁷ כמותם דלא מצינו דבר הנוגע בשרץ שלא יהא ראשון -

But the גמרא **does not say** another type of דיו **that** the משקין הבאין מחמת שריץ **should be שניים** **just as** the משקין הבאין מחמת כלים **are שניים**, and the reason is **because we never find anything which touches a שריץ that it should not be a ראשון**, similarly here there is no thing as טומאת משא which is not בטמא אדם לטמא בגדים.

תוספות asks (the same question in reverse):

ואם תאמר ולימא דאהני קל וחומר למגע לטמא אדם לטמא בגדים כרוקו -

And if you will say; and let us say that the ק"ו (from רוקו של זב) should be effective regarding the קרי של זב concerning touching, that touching the קרי של זב will be מטמא אדם just as רוקו של זב -

ואהני דיו¹⁸ לאפוקי ממשא -

But the דיו (from קרי של טהור) should be effective to exclude קרי של זב from being מטמא by carrying it without touching!

תוספות answers:

ויש לומר הא נמי הוי לחצאין -

And one can say; that this too is considered a halfway ק"ץ -

דלא אשכחן מידי שמגעו מטמא אדם לטמא בגדים שלא יטמא במשא -

For we do not find anything that by touching it, it is מטמא אדם לטמא בגדים, that it should not be מטמא במשא -

וְאֶדְרֵבָּה אֲשַׁכְּחוּ מִרְכָּבָה¹⁹ בְּרִישׁ מִסַּכֶּת כָּלִים שִׁמְגֵעוּ מִטַּמֵּא אָדָם וְלֹא לִטְמֵא בְּגָדִים -

And on the contrary, we find in the beginning of מסכת כלים regarding the מרכב of a רכב that touching it, is מטמא אדם but not to be מטמא בגדים -

ומשאו מטמא אדם לטמא בגדים -

And carrying the מרכב הזה **is מטמא אדם לטמא בגדים**. So it is counterintuitive to say that מטמא אדם לטמא בגדים is קרי של זב, מטמא אדם לטמא בגדים by מגע, but it is not מטמא by משא, when טומאת משא is more prone to be מטמא (אדם לטמא בגדים) than מטמא by טומאת מגע.

תוספות asks:

¹⁷ The שני לטומאה are considered a שרץ. The שרץ is an אב הטומאה, the כלי which touched the שרץ is a שני לטומאה, and the ראשון לטומאה which touched the כלי are a שני לטומאה. However the משקין which touched the שרץ are a ראשון לטומאה, for we never find anything which touches a שרץ that does not become a ראשון לטומאה.

¹⁸ The ק"ו is based on קרי של טהור, so just as קרי של טהור is not מטמא במשא the same should apply to קרי של זב.

¹⁹ מרכב is anything which one uses for riding an animal, for instance the horn of a saddle (the saddle itself is considered מושב)

ואם תאמר ולימא אהני קל וחומר למשא -

מטמא is קרי בזב that ק"ו is effective that **And if you will say; and let us say that the**
- במשא לטמא אדם לטמא בגדים

ואהני דיו לאפוקי מגעו שלא יטמא אדם לחודיה ולא לטמא בגדים שיהא דינו כמרכב -
that קרי בזב is effective to exclude the touching of קרי (קרי בטהור) **And the**
מגע קרי that **should only be מטמא the person** who touches it **but not** לטמא בגדים, **that**
מטמא is מגע מרכב just mentioned that **מרכב** which **should have the same rule as** **בזב**
!אדם ולא לטמא בגדים

replies: תוספות

הא נמי ליתא ולא פירכא היא דמשא דלא כתיב ביה כלל ילפינן מקל וחומר -
This too cannot be and this is no challenge, for how can you think that
מטמא, we **regarding משא** of קרי **which is not written at all** in the תורה that it is
derive from a ק"ו that it is לטמא בגדים -

ומגע דכתיב ביה לא נביא לכל דין מגע רוק מקל וחומר:
And regarding **מגע** **which is written** regarding קרי (indicating that its טומאה is
superior to משא), **we should not include it for all the laws of** **מגע** **from this**
ק"ו that it should be לטמא בגדים! Whatever טומאה there is by משא (which is not written
in the תורה) should certainly apply to מגע as well.

SUMMARY

One cannot say דיו to create a new law that otherwise cannot be found (except if
the ק"ו and the דיו are dealing with דברים)

THINKING IT OVER

Why is חצי נזק and חצי נזק considered a שני דברים (one [חצי נזק or נ"ש] deals with the
payment amount, and the other [מעלייה or מגופו] with the payment type),²⁰ while
מגע or (where one [מגע or משא] deals with how the טומאה is contracted, and the other [לטמא בגדים, or not] with
the strength of the טומאה)?²¹

²⁰ See footnote # 14.

²¹ See # 57. אוצר מפרשי התלמוד and נחלת משה